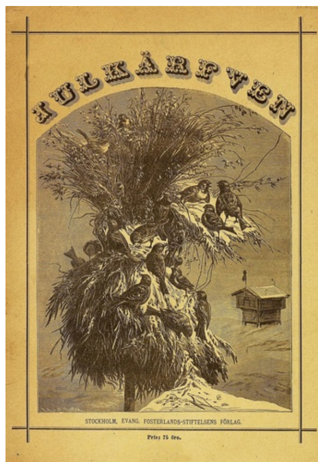

JULKÄRFVEN

BILDERBOK FÖR SMÅ BARN MED TEXT AF L.S. ---------- STOCKHOLM, EVANG. FOSTERLANDS-STIFTELSENS FÖRLAG.

Förord till den elektroniska utgåvan

Författare till denna barnbok, utgiven anonymt 1874, är Lina Sandell-Berg (1832-1903). Verket tillhör Kungl. Biblioteket och har scannats där. Det anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i oktober 2015 av Bert H.

Pris: 75 öre, Julkärfven.

Käre små fåglar, I hafven ej lada, Likväl försörjer er Herren vår Gud. Medan I qvittren derute så glada,

Fån I er föda hvar dag på hans bud.

Nu är dock julen förhanden, och gerna Resa åt er vi ock julkärfven opp,

Medan vi sjunga om Bethlehems stjerna, Jesus, vår salighets grund och vårt hopp.

Ack att vi alla, som undfått dengåfvan, Toge i hjer tat emot den också,

O, hur välsignelsen skulle från ofvan Flöda hitner öfver stora och små.Den missnöjde gossen.

»God natt, min lille Fredrik, nu Är tid för dig att gå till hvila!

Se, klockan är ju öfver sju,

Hur hastigt qvällens timmar ila!

Den kära solen sjunker ner Så sakta, Fredrik, bakom skogen, Men nästa morgon än hon ler Från östra bergen lika trogen.

Lägg bort din vackra bilderbok,

I morgon får du henne åter,

Men Fredrik -— hvilken liten tok — Är det väl möjligt, att du gråter?

Re’n sofver syster Emma sött Med lilla handen under kinden,

Af dagens sorg och fröjder trött, Fast båda flögo bort med vinden.

Re’n tystnar fågelns lofsångsljud,

Och blomman sluter till sitt öga, Kom, Fredrik, låt oss tacka Gud, Hvars öga vakar i det höga.

Kom låt oss bedja, att Han må Alltjemt oss följa och beskydda,

Och låta sina änglar slå En säker borg omkring vår hydda.Hur ljuft att få till Honom gå Och såsom till en Fader tala,

Han lofvat bära sjelf de små,

Ja, lära, leda och hugsvala.»

Men Fredrik lyssnar nu ej till Det hulda, varma modersordet.

Han ropar envist sitt: »jag vill»,

Och slår små händerna i bordet.

Och griffeltaflan, nyss så kär,

En gåfva se’n den flydda julen,

I många bitar ligfo-er der,

Och Fredrik står så styf och mulen.

»Jag vill ej lägga mig — jag vill,

Jag vill — jag vill» —- han höres stamma, »Jag vill, att klockan stode still,

Jag vill ej — nej, jag vill ej, mamma!»

Hur mörk och missnöjd står han der — Men, unge läsare, besinna,

Om du — du sjelf den gossen är,

Som här din bild skall återfinna!

Kanhända att din moder huld Med smärta denna uppsyn känner,

Besinna då i dag din skuld Emot den ömmaste af vänner.

O, bed då Herren Gud om nåd Att ej bete dig mer så illa,

Men följa uti allt hans råd Och lyda jemväl i det lilla.Det stulna fågelboet.

* Ack», klagar lilla fågeln der, »Hvem stal mitt varma näste här? Med omsorg stor och mycken flit Hvart litet strå jag förde dit.När våren kom och solen sken,

Jag hoppade från gren till gren, Tills högt i trädets gröna topp Mitt lilla hus jag timrat opp.

Och fem små ägg jag gömde glad I vänlig bädd af mjuka blad,

Men ack, när nyss jag vände hem, De voro borta, alla fem!

Och borta var det hela bo,

Der nyss jag satt i ljuflig ro Och drömde sommarnatten om. Tills dagen log och ropte: »Kom!

Kom, sjung din visa än en gång!» Och munter klingade min sång,

Och glad jag fann det korn alltjemt, Som för hvar dag var mig bestämdt.

Men nu — nu är det allt förbi,

Hvad smärta ligger ej deri!

Hvem hade hjerta, hvem, ack, hvem Att sköfla lilla fågelns hem?»»Muh-muh-muh-muh — ej var det jag», Så råmar kon. —• »Nej, annat slag:

Jag gåfve gerna, lilla vän,

Ditt stulna bo åt dig igen!

Muh-muh-muh-muh — jag gåfve glad De friska strån och fina blad Man gifvit mig, om jag af dem Fick bygga upp ditt lilla hem!

Men ack, det står ej i min makt,

Och han, som så det ödelagt,

Kanhända icke sjelf förmår Det bygga nytt till nästa vår!»

»Hvem stal mitt varma näste? Säg,

Hvem fann till trädets topp sin väg? Hvem hade hjerta, hvem, ack, hvem,

Att ta små äggen, alla fem?

»Vov, vov, vov, vov — jag var det ej», Den trogne Ivaro skäller. — »Nej,

Jag sköflar aldrig fridlyst bo,

Men vakar hellre för dess ro.»Vov, vov, vov, vov, -—- om hem och gård Jag håller gerna trogen vård;

Min röst sig höjer natt och dag Mot tjufvar utaf alla slag.

O, skulle jag då sjelf bli tjuf?

Den tanken är mig föga ljuf!

Nej, lilla fågel, aldrig än Man kallat mig en svekfull vän!»

Men stackars fågeln klagar dock Alltfort bland lammens hvita flock:

»Hvem hade hjerta, hvem, ack, hvem,

Att ta små äggen, alla fem?»

»Mäh, mäh, mäh, mäh — ej skall bli spord t Det jag eri sådan gerning gjort,»

Så hviskar blygt det milda lam,

Som gladt på ängen hoppar fram.»Mäh, mäh, mäh, mäh — jag har ej gull,

Men af min egen mjuka ull

Jag ville reda dig en bädd,

Med skogens bästa rosor klädd.»

<_>

»Hvem smög sig tyst i qvällens frid Och tog -— men utan manlig strid,

Den lilla fågelns gömda hem Och äggen små — ja, alla fem?»

»Kluck, kluck, kluck, kluck, för hjeltemod Af sådant slag är jag för god,»

Pep hönan, med en ängslig blick På skaran, som derborta gick.

»Kluck, kluck, kluck, kluck, med mina små Jag gläds att sjelf i frid få gå;

O, skulle jag då göra dig,

Hvad jag ej vill ha gjordt åt mig?»»Hvem tog mitt bo, hvem tog mitt bo, Hvem bytte uti sorg min ro,

Hvem hade hjerta, hvem, ack, hvem Att ta små äggen, alla fem?»»Förskräckligt,» ropar Ida Gren Med häpnad stor till Ruth Alvén, »Hvem tror du vara skuld härtill! Flans namn jag gerna veta vill.

Är det en lek-kamrat och vän,

Jag vill ej leka mer med den,

Ty midt i lekens muntra språng Jag hör än fågelns klagosång.

Min bästa docka gåfve jag Med villigt hjerta re'n i dag,

Om lilla fågeln fick för den Sitt stulna näste straxt igen».

»Och jag — jag gåfve», svarar Ruth, »Med fröjd min nya sockerstrut,

Blott stackars fågeln sjöng som förr Sin glada visa vid vår dörr.»

Men bakom stora trappan gömd Står Olle — i sitt inre dömd.Han är den skyldige — och nu Han hör blott: »Olle, det var du!

Du smög dig högt i trädets topp Och sökte lilla nästet opp,

Dit tog små äggen alla fem,

Och i triumf du bar dem hem.

Du vållat lilla fåp-elns sorm Du var det, grymme Olle Borg! Men säg, hvad vann du sjelf derpå? Var det en fröjd, som nämnas må?»

»Ack,» suckar Olle, »aldrig; mer På plundringståg jag mig beger,

Och aldrig mer, på luftig stig,

Skall fågeln klaga öfver mig!

Men, gode Gud, min hjelp Du var, Ty ingen kraft i mig jag har,

Gif mig ett hjerta rent och godt, Som älskar det Du älskar blott!»Bland rosor och liljor.

Den sköna sommaren är här,

Och allt fått lif på nytt!

Hvar tufva uppå ängen der Har sig till högtid prydt.

Och tusen fåglar sjunga gladt I luftigt sommarhem,

Och i den ljusa sommarnatt Vi lyssna än till dem.

På berg och dal och sjö och land Allt prisar Herren Gud,

Som jorden med sin allmaktshand Så klädt i blomsterskrud.Ej Salomo var prydd som en Af dessa liljor —– men En själ, af Jesus tvagen ren, Är hvitare än den.Allt lefver, röres, fröjdar sig: Hvad tusen jubelljud!

Må jag då äfven fröjda mig Och prisa Herren Gud!

Gör, gode Gud, mitt hjerta nytt, Från vinterkylan fritt!

Låt håg och sinne bli förbytt Och artas efter ditt!

Låt mig från egenviljan fri Med glädje gå din stig;

Låt mig din ros och lilja bli, Som blommar blott för dig!Den lille fridstiftaren.

s Hvad står på? Hvad ser jag, gossar? Carl och Erik, hvad står på?

Vreden ju ur ögat blossar,

Handen redo är att slå!

Är det så J viljen lyda Budet, som är oss befaldt?

Och är det ert sätt att pryda Christi lära uti allt?

Han var mild och ödmjuk, vänner,

Må vi vara det jemväl!

Vreden härjar och förbränner Och förderfvar kropp och själ,

Hellre än att rum den gifva,

Stängen straxt för den er dörr,

Bedjen Gud om nåd att blifva Goda vänner mer än förr!»

Och de unga kämpar fälla Händer, höjda nyss till strid,

Medan gladt de kosan ställa Till sin moders hem i frid.

Och med fröjd Guds änglar skåda Från sin himmel, hur de små Än till frid och endrägt råda Och Guds ärenden här gå!Den lille hungrige gästen.

I trädens skugga kring älskadt hem Små barnen lyckliga leka,

Och äldsta syster är med bland dem Och ses så vänligt dem smeka.

Och minste brodren i hennes famn Re'n somnat sött vid de ljufva namn,

Hon rikligt slösat på honom.

Då syns på afstånd en liten gäst Sig närma skygg för dem alla.

Dock barnens blickar vid sig han fäst, Och gladt på honom de kalla:

»Du stackars kisse, kom fram, kom fram, Att jaga bort dig, det vore skam,

Du är visst husvill och hungrig».

Och straxt från köket der hemtas ut En bräddad skål af bror Wille,

Och rädd han vågar sig fram till slut, Den stackars hemlöse lille.

Och barnen skåda med glädje på,

Hur liten kisse så mände få I rätta stunden sin måltid.

Må vi vårt hjerta ej sluta till,

Hvarhelst än nöden oss möter!

För alla Herren ju sörja vill,

Han, som så huldrikt oss sköter.

Han ser till masken i jordens mull Och vårdar trofast och kärleksfull Hvar länk i skapelsens kedja."Lycklig som en kung"

Lycklig som en kung,

Fri och glad och ung Sjunger jag min lilla visa!

Och när morgon gryr Eller qvällsol flyr,

Vill jag blott min lycka prisa!

Jag en moder har, som älskar mig så ömt,

Och ett vänligt hem bland löf och blommor gömdt, Lycklig som en kung,

Fri och glad och ung Sjunger jag min lilla visa!Ingen sorg- blir tung,

O O O 7

Lycklig som en kung

Högt i skyn jag muntert gungar!

Lilla syster Ruth,

Som ock sluppit ut,

Ler emot två fria kungar!

Ja, den ljusa, långa, sköna sommardag Ger mig fröjder utaf tusen, tusen slag, Ingen sorg blir tung,

Fri och glad och ung

Högt i skyn jag muntert gungar.

Lycklig som en kung,

Än mot tufvans ljung Hvilar jag vid källan klara,

Sjunger: Gud är god!

Berg och dal och flod

Med sitt genljud gladt mig svara.

Skogens muntra fåglar stämma också in,

Men jag ensam sjunger: »Denne Gud är min, Min förtrpgne vän,

Som vill städse än

Ock min gode fader vara!»

I hans vård och vakt,

Åt hans nåd och makt Vill min väg jag anbefalla!

Han till blomman ser,

Som i dalen ler,

Och till skogens fåglar alla.

Men som fader ser Han likväl blott till mig, O, må jag, som barn, ock gå hans viljas stig; I hans vård och vakt At hans nåd och makt Vill min väg jag anbefalla!En liten läckergom.

Se der, en liten läckergom Just af det rätta slag,

Som rik i all sin fattigdom Här lefver fram sin dag!

Hur lycklig i sin vida sal,

En skogens tysta vän,

Han knaprar på det hårda skal, Som gömmer kärnan än!

Hur stark och frisk hvarenda tand, Af namnam ej förstörd!

Hur skickligt blir af liten hand Till munnen frukten förd!

Och se hvad präktigt paraply Han äfven träffat på!

Nu lär han ej för regnet fly,

Hur tätt det falla må.

En lexa i förnöjsamhet Vi hemta må häraf:

Väl den, som lycklig är med det, Som Giid åt honom gaflEn straffad tjuf.

Bland fyrfotavänner vid hemmets härd Ar »kisse» sin egen visa väl värd!

Hur flitigt han spinner, fast ingen sett Den silkesväf han af garnet beredt!

Dock gör han i köket, som hvar man vet, På bord och på hyllor ofta förtret,

Men här få vi se hur han sjelf till slut Har råkat af våda rätt illa ut.

Till ordnade brickan han med ett hopp Helt tyst och behändigt sig svingat opp! Men se, hur den djerfve det dervid gått, Och se hvilket halsband till straff han fått!

Dock smeka vi åter vår gråa vän,

Och se honom gerna i hemmet än,

Men vilja i sjelfsvåld och odygd ej Bli lika vår kisse — o nej, o nej!

Ty sjelfsvåld och odygd ej höfvas väl Små menniskobarn med odödlig själ,

Som här redan glada få skåda opp I tron mot det skönaste framtidshopp.På namnsdagen.

Gud dig signe med allt godt,

Må du bära

Till hans ära

Namnet du i dopet fått!

Vare Han din fröjd, din skatt, Tro och lydnad,

Hjertats prydnad,

Han den vän du följer gladt!

Fader, moder, syskon små Älska, tjena,

Så allena

Skall du glad mot målet gå.

Dröm ej såningstiden bort,

Om med friden Skördetiden

Du skall möta innan kort. Herrens ord dig- säger klart:

o o

o

Aren fara,

O, tag vara

På den vår, som flyr så snart!Farmors lilla hjelpreda.

Hur roligt att åt farmor kär En liten hjelp få vara,

Om hjelp en än ej större är,

Än hålla garnet bara!

Hvar gång hon ropar mig, jag vill Med lust och glädje lyssna till Och genast lemna leken.

Och då hon sjelf med nöd kan se, Jag läsa vill så ger na,

Och henne all den kärlek ge,

Som lik en vänlig stjerna I hennes afton lyser än,

Jag kan dock aldrig ge igen Den kärlek, hon mig gifvit!Den döende hinduflickan.

»Fader, låt mig gå till Jesus,

Jag hans bud har fått,

Och all fruktan Han fördrifvit Med sin närhet blott!

Han har kallat mig från mörkret , <_>

Till sitt stora ljus,

Och Han längtar nu att se mig I sin Faders hus.

Han har lyftat af den börda,

Som var tung en gång,

Och hans godhet skall bli ämnet För min nya sång.Men när jag är borta, fader,

Vill ej också du

Lyssna till den röst, som kallar

Dig så huldt ännu?

Får jag icke, när jag träder För hans äras thron,

Lockande ur gyllne harpan Glad min lofsångs ton,

Hviska tyst: min stackars fader Vill ock vara med,

Vill ock sitta under skuggan Utaf lifvets träd.

Vill ock dricka af den källa,

Som der sorlar fram,

Vill tillbedjande ock böja Knä inför Guds Lam.

Käre fader, solen sjunker,

Qvällen nalkas re’n,

Och mot skogens toppar glöder Aftonrodnans sken.

Daggen faller —- fågeln ilar Till sitt gömda bo,

Blomman sluter ock sitt öga Ljuft till nattens ro.

Jag som fågeln ock vill ila Till mitt kända bo,

Och som blomman ösfat sluta Ljuft till nattens ro.

Men förut jag vill dock hviska — Gif mig lof dertill —

»Gud, min fader, vill ock komma, Ja, han vill — han vill!»